



ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK  
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **B., s. r. o., v likvidaci**, jednající Ing. V. K., likvidátorem, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství v Ostravě** se sídlem Na Jízdárně 3, 709 00 Ostrava, proti rozhodnutím ze dne 7. 2. 2006, č. j. 11012/140/2005, č. j. 12531/140/2005 a č. j. 12532/140/2005, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 10. 2006, č. j. 22 Ca 161/2006 - 37,

**t a k t o :**

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

**O d ů v o d n ě n í :**

Třemi rozhodnutími ze dne 7. 2. 2006 zamítl žalovaný odvolání žalobkyně proti platebnímu výměru na daň z převodu nemovitostí ze dne 6. 5. 2005, proti výzvě k zaplacení nedoplatku na dani z nemovitostí ze dne 27. 6. 2005 a proti platebnímu výměru na penále vztahující se k dani z nemovitostí ze dne 27. 6. 2005.

Žalobkyně se domáhala zrušení rozhodnutí o odvolání žalobou u Krajského soudu v Ostravě. Při podání žaloby požádala o osvobození od soudního poplatku a o ustanovení zástupce pro řízení o žalobě; zdůraznila, že jí byl odcizen veškerý majetek a nezůstal jí žádný majetek vhodný ke zpeněžení ani peníze, z nichž by mohla uhradit soudní poplatek a náklady na advokáta. Krajský soud žalobkyni vyzval přípisem ze dne 29. 5. 2006, aby ve lhůtě 14 dnů soudu předložila doklady k potvrzení svých majetkových poměrů; zdůraznil přitom, že pouhé tvrzení o nedostatku prostředků nestačí. Žalobkyně reagovala přípisem ze dne 2. 6. 2006,

v němž uvedla, že společnost K., a. s., jí v roce 2004 ukradla veškerý movitý i nemovitý majetek; zopakovala, že nemá žádné bankovní účty, peníze ani majetek vhodný ke zpeněžení. Ve věci je podána civilní žaloba u Okresního soudu ve Frýdku-Místku; bylo též podáno trestní oznámení.

Usnesením ze dne 16. 6. 2006 zamítl krajský soud žádost žalobkyně o osvobození od soudních poplatků. V odůvodnění uvedl, že žalobkyně svá tvrzení o majetkových poměrech ničím nedoložila, ačkoli i v případě likvidace společnosti trvá daňová povinnost i povinnost podávat každoročně přiznání až do skončení likvidace; žalobkyně tedy mohla svou situaci doložit přinejmenším posledním daňovým přiznáním. Usnesením z téhož dne zamítl krajský soud žádost žalobkyně o ustanovení zástupce; svůj postup odůvodnil tím, že žalobkyně nedoložila soudu splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků, a nesplnila tak jednu z podmínek pro ustanovení zástupce.

Dne 24. 7. 2006 vyzval krajský soud žalobkyni k zaplacení soudního poplatku. Výzva byla doručena fikcí a poplatek nebyl zaplacen; krajský soud proto řízení zastavil usnesením ze dne 17. 8. 2006. Žalobkyně napadla toto usnesení kasační stížností; v ní především namítla, že krajský soud neučinil potřebná skutková zjištění, a přesto rozhodl. Ačkoli žalobkyně soudu dostatečně objasnila a doložila své majetkové poměry, soud jejím žádostem nevyhověl. V kasační stížnosti žalobkyně též požádala o ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti a žádost odůvodnila svou nemajetností. Krajský soud dne 18. 9. 2006 vyzval žalobkyni, aby soudu ve lhůtě jednoho týdne předložila písemné doklady svědčící o tom, že jsou u ní dány podmínky pro osvobození od soudních poplatků. Žalobkyně na výzvu, která jí byla doručena dne 19. 9. 2006, nereagovala, a soud tak její žádost o ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti zamítl usnesením ze dne 6. 10. 2006. Dne 11. 10. 2006 bylo soudu doručeno podání, v němž žalobkyně opětovně uvedla, že nemá žádný bankovní účet ani žádný majetek; krom toho žalobkyně připojila pokladní deník za rok 2006 a vyjádřila přesvědčení, že tímto úkonem splňuje požadavek soudu.

Následně žalobkyně podala kasační stížnost proti usnesení ze dne 6. 10. 2006. Vytkla krajskému soudu, že jí neustanovil advokáta, ačkoli soudu sdělila a prokázala, že jí veškerý majetek byl odcizen, a že tak splňuje předpoklady pro osvobození od soudního poplatku. Soud ve své výzvě neupřesnil, jak má žalobkyně prokázat, že nemá žádný majetek; soud je přitom povinen poučit účastníka tak, aby mohl splnit požadavky soudu. Žalobkyně neví, jak má prokázat, že jí vše bylo ukradeno: soudy ve věci rozhodnou zřejmě až v roce 2007. Žalobkyně soudu zaslala pokladní deník; ten však soud obdržel až po vydání napadeného usnesení. Pokladní deník dokládá nemajetnost žalobkyně, resp. to, že má k dispozici cca 1100 Kč; ostatní lze zjistit z listu vlastnictví č. 2908 pro katastrální území F.-M. Žalobkyně proto navrhla, aby usnesení krajského soudu bylo zrušeno a aby jí byl ustanoven advokát.

Kasační stížnost není důvodná.

Žalobkyně se domnívá, že krajský soud porušil své povinnosti, protože si neověřil majetkové poměry žalobkyně a nesdělil jí, jakým způsobem je má prokázat; zdejší soud má naproti tomu za to, že své povinnosti účastníka řízení řádně neplnila žalobkyně sama.

Pro to, aby soud mohl ustanovit účastníku zástupce, musejí být splněny dvě podmínky. Jednak u účastníka musejí být dány předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, jednak musí být tohoto úkonu třeba k ochraně jeho práv (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Krajský soud

zkoumal nejprve první z těchto podmínek; žalobkyně mu však k tomu bohužel neposkytla řádnou součinnost. Není sporu o tom, že žalobkyně od samého počátku řízení *tvrdila*, že je nemajetná a že jsou u ní dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků; tyto skutečnosti však – navzdory svému výslovně vyjádřenému přesvědčení – *neprokázala*. Ostatně ani není zřejmé, v čem žalobkyně spatřuje toto prokázání, pokud soudu nedoložila žádné doklady svědčící o její majetkové situaci. Jedinou listinou, kterou žalobkyně krajskému soudu zaslala, je pokladní deník za rok 2006. Ten žalobkyně doručila soudu až několik týdnů po uplynutí lhůty, která jí k předložení dokladů byla stanovena; to by samo o sobě nemuselo být na závadu, protože lhůta stanovená ve výzvě k prokázání majetkové situace je lhůtou soudcovskou a je na soudu, jaké následky z jejího včasného nesplnění vyvodí. Ještě předtím, než žalobkyně tuto listinu předložila, však soud již o její žádosti rozhodl a po právu ji zamítl, protože žalobkyně nesplnila svou povinnost v řádné lhůtě. Úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasační stížnosti přitom není vyjadřovat se k listinám předloženým až po vydání rozhodnutí napadeného kasační stížností, hodnotit, jaké jsou majetkové poměry žalobkyně, ani jí ustanovovat advokáta (jak žalobkyně žádá v kasační stížnosti) - nýbrž posoudit, zda krajský soud při zjišťování majetkových poměrů žalobkyně postupoval v souladu se zákonem a zda z výsledků řízení dovedl správný závěr.

Nejvyšší správní soud se s postupem a závěry krajského soudu ztotožňuje. Žalobkyně v průběhu celého řízení setrvala *tvrdila*, že nemá žádný majetek, a nemůže si tak dovolit platit advokáta; zůstalo však – přes výzvy soudu – jen u tohoto tvrzení, aniž žalobkyně předložila listiny prokazující stav jejího majetku a její finanční situaci, a její *tvrzení* tak zůstala *neprokázána*. Soud (v jakémkoli typu řízení) přitom nemůže rozhodovat na základě pouhých jednostranných tvrzení (ani opakovaně uváděných), nýbrž je oprávněn a povinen od účastníků žádat důkazy pro jejich tvrzení. Pokud účastníci takové důkazy nepředloží, nemohou soudu vytýkat, že je zkrátit na právech rozhodnutím, které je pro ně nepříznivé: výsledek řízení (nebo zde výsledek posuzování žádosti o ustanovení advokáta) byl totiž do značné míry v jejich rukou. Domnívá-li se účastník, že by jeho tvrzení mohla být prokázána listinami, které nemá ve své dispozici a nemůže si je sám obstarat, může navrhnout soudu, aby je vyžádal od osob, které tyto listiny mohou poskytnout. Není však úkolem soudu, aby za účastníka obstarával důkazy, které účastník může dodat soudu sám – například list vlastnictví, o němž se žalobkyně ve svých podáních také zmínila, ovšem nepředložila jej.

Žalobkyně krajskému soudu neprávem vytýká, že ji nepoučil o tom, jaké důkazy by měla předložit: je na účastníku, jaké důkazy k prokázání svých tvrzení zvolí. Byly-li pro žalobkyni výzvy soudu nejasné, mohla na soud vznést dotaz, vysvětlit, čemu nerozumí, a požádat o upřesnění výzev; nic takového ale neučinila. Kromě toho žalobkyně poukazovala na své nepříznivé majetkové poměry již v řízení o žalobě a krajský soud se ke způsobu jejich prokazování výslovně vyjádřil v usnesení ze dne 16. 6. 2006. Uvedl zde, že ač je žalobkyně v likvidaci, stíhá ji daňová povinnost a povinnost podávat daňová přiznání; právě tato přiznání by mohla posloužit k prokázání majetkové situace žalobkyně. Žalobkyně se však z této informace poskytnuté krajským soudem nijak nepoučila a setrvala v nečinnosti. Navíc v průběhu dalšího řízení (konkrétně v podání ze dne 25. 7. 2006) soudu sdělila, že doložení případného daňového přiznání by nebylo s to prokázat její skutečnou majetkovou situaci. K tomu je třeba podotknout, že hodnocení vypovídací hodnoty jednotlivých důkazních prostředků je na soudu, a nikoli na účastnících. Žalobkyně má plné právo zastávat jiný názor než soud a jím se řídit; důsledky takového svého jednání však pak také musí nést. Ostatně není zřejmé, proč by daňová přiznání nemohla soudu osvětlit nepříznivou majetkovou situaci žalobkyně, pokud k tomu žalobkyně sama dodává, že je v dlouhodobé ztrátě. Kromě toho žalobkyně ve zmíněném podání uvedla,

že má k dispozici účetnictví; nic tedy zjevně nebránilo tomu, aby předložila účetní závěrku či rozvahu, ovšem nestalo se tak.

Žalobkyně namítá, že nelze prokázat negativní skutečnosti – tedy to, že nic nemá; to je však pravdivé pouze částečně. Skutečně nelze žádat od fyzické osoby nepodnikající a nezaměstnané, aby prokazovala svou naprostou nemajetnost, protože to prokázat nelze: taková osoba nemůže doložit své poměry jinak než čestným prohlášením (srov. k tomu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 26. 7. 2006, č. j. 3 Azs 35/2006 - 104, publikované pod č. 951/2006 Sb. NSS). U právnických osob, které jsou navíc podnikateli, však taková námitka neobstojí. Žalobkyně jako obchodní společnost je povinna vést účetnictví a podávat daňová přiznání i v průběhu likvidace, jak správně poznamenal krajský soud; z jejich podání ostatně vyplývá, že tyto své povinnosti plní, a příslušné listiny mohla poskytnout i soudu.

Žalobkyně se svými námitkami tedy neuspěla; jelikož v řízení o kasační stížnosti nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou. Nutno poznamenat, že tímto rozsudkem zamítnutá kasační stížnost směřovala proti usnesení, jímž žalobkyni nebyl ustanoven advokát pro řízení o kasační stížnosti napadající rozhodnutí o zastavení řízení. Dále tedy krajský soud bude činit úkony podle § 108 s. ř. s. v řízení o této poslední uvedené kasační stížnosti. O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

**P o u č e n í :** Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. srpna 2007

JUDr. Marie Žišková  
předsedkyně senátu